

ಪರಿವಿಡಿ

೧.	ಕುಶ್ವರ ಕಮ್ಮಾರ ಅವರ ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ರಾಚನಿಕ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು	• ಮೌ. ಅಮೋಗಸಿದ್ಧ .ಕ್ರ. ಹಂಜಗಿ	೨೮
೨.	ಜಿ. ಎನ್. ಮೋಹನರ ಪ್ರವಾಸ ಕಥನ: ನನ್ನೊಳಗಿನ ಹಾಡು ಕ್ಷಾಬಾ	• ಮೌ. ಬಿ. ಬಿ. ಡಂಗನವರ	೨೯
೩.	ಕಣಹಬ್ಬ	• ಶಶಿಕುಮಾರ ಕೆ. ಎ.	೩೦
೪.	ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಯ್ಯನವರ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿರೋಧದ ಸ್ವರೂಪ	• ಮಮತಾ ಆರ್. ಕಾಂಬಳ	೩೧
೫.	ವೀರಶೈವ ಲಘು ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರ: ಮಂತ್ರ ಗೋಪ್ಯದ ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ಸ್ವರೂಪ	• ಡಾ. ಆರ್. ವಿ. ಪಾಟೀಲ	೩೨
೬.	ಗೀತಾ ನಾಗಭೂಷಣರವರ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ದಲಿತ ಸಂವೇದನ	• ಕು. ಕವಿತಾ ಅಮೃತರಾವ ಕಾಂಬಳ	೩೩
೭.	ದೈನಂದಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಳಗನ್ನಡ ಪದ್ಯಗಳ ಪ್ರಸ್ತುತತೆ	• ಡಾ. ಎಸ್. ಬಿ. ರಾಮೋಜ	೩೪
೮.	ಶರಣರು ಕಂಡ ಸಿದ್ಧರಾಮ	• ಶ್ರೀ ಸಂಗಮೇಶ ತೇಲಿ	೩೫
೯.	ಶಿಲ್ಪ ಹಾಗೂ ವರ್ಣಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯೇಂದ್ರಜ್ಞೋಳನ ಕಥೆ	• ಮೌ. ರಮೇಶ ಮ. ಕಲ್ಲನಗೌಡ	೩೬
೧೦.	ಮಹಿಳೆ ನಡೆದು ಬಂದ ದಾರಿ	• ಸಿಸೇಂ ಕೆಮಲಾ ಮಲ್ಲಿಕಾಜುನ	೩೭
೧೧.	“ಶಂಕರ ಮೋಕಾಶಿ ಪುಣೇಕರ”ರ ಬದುಕು ಬರಹ	• ಜಯಶ್ರೀ. ಎಸ್. ಇಂಗಳೆ	೩೮
೧೨.	ಅಮರಕಂಟಕದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಮಾರ್ಗ ಕನ್ನಡ ಮಹಾಮೇಳ	• ಡಾ ಬಸವರಾಜ ಪಿ. ಡೋಣೂರ	೩೯
೧೩.	ಕಂಬಿ ಮಲ್ಲಿಯ್ಯ : ಒಂದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ	• ಮೌ. ರಮೇಶ ತೇಲಿ	೪೦
೧೪.	“ಸಣಾಟ ರಂಗಭೂಮಿಯ ವಿಶೇಷಣೆ”	• ಮೌ. ಎಸ್. ಪಿ. ಮದ್ರೇಕರ	೪೧

ISSN : 2320-0391

कृजन लृजन

हिन्दी-कन्नड साहित्य और संस्कृति

ಹैंडि-ठन्डूಡ भ्रौमणील क्लिंटे

त्रैमासिक पत्रिका

जनवरी-मार्च २०१६

2016

120. डॉ. एस.बी. रात्तेंद्र
मुख्यस्थान, कन्नड विभाग
एस.एस.कला वाग्वा वाणिज्य मुद्रावाहालय,
चेन्नई-586205
ता.ए०१८ जे विजापुर

ದ್ವಿನಂದಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಳಗನ್ನಡ ಪದ್ಯಗಳ ಪ್ರಸ್ತುತತೆ

• ಡಾ. ಎಸ್. ಬಿ. ರಾಠೋದ್

ಭಾರತೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವು ತುಂಬ ಪ್ರಾಚೀನಪೂರ್ವ ಸಂತತಿಪ್ರಾ ವಿವಿಧವೂ ಆಗಿರುವ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿ ನಿಂತಿದೆ. ಅದು ತನ್ನ ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದಲೂ ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಫಾವಗಳಿಂದ ಅಲಿಪ್ತವಾಗಿಲ್ಲ, ಪ್ರಾರ್ಥಿಯ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳಿಂದಲೂ ದೂರ ಸರಿದು ನಿಂತಿಲ್ಲ; ಇಂತಹ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪರಂಪರೆ ಹೊಂದಿರುವ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಾವಿರದ ಅರುನೂರು ವರ್ಷಗಳಿಗೂ ಮಿಗಿಲಾದ ಇತಿಹಾಸವಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಶಬ್ದಗಳು ದೂರೆತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಸುಮಾರು ಎರಡೂ ಸಾವಿರಕ್ಕೂ ಮಿಗಿಲಾದ ಇತಿಹಾಸ ದೂರೆಯುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಶ. ಪ್ರಾರಂಭ ಕಾಲದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ತಿರುವಿದರೆ ಈಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಗ್ರಿಕ್ ಭಾಗೋಣಿಜ್ಞನು ಬಿಂದಾಮಿ, ಇಂಡಿ, ಕೆಲಕ್ಕೇರಿ, ಮುದಗಲ್ಲು ಮಂತಾದ ಉಂಗಳನ್ನು ಹೇಸರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವು ಕನ್ನಡದ ಶಿಥಿ ಹೇಸರುಗಳಾಗಿವೆ. ಶ್ರೀ ಶ ೨೧೦ ರಲ್ಲಿದ್ದ ಹಾಲರಾಜನ್ ಗಢಾಸಪ್ತಶತಿ ' ಎಂಬ ಪ್ರಾಕ್ಯತೆ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಶ. ಮೂರವದಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾದ ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಶಬ್ದಗಳು ದೂರಕಿವೆ. ಇವುಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಾಪನಗಳು ನಡೆಯುವುದರಿಂದ, ಆ ಪ್ರಾಚೀನ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿರುವ ನಮ್ಮ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಇಂದಿನ ಜಾಗತಿಕರಣ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆ ಗ್ರಂಥಗಳಿಗೆ ಜೀವ ತುಂಬಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ.

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ಗಟ್ಟಿತನ ದೂರೆತದ್ದು 'ಹಲ್ಮಿ' ಶಾಸನದಿಂದ ಹಿಡಿದು 'ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗ', ವದ್ವಾರಾಧನೆ, 'ಪಂಪನ' ಕೃತಿಗಳಾದ 'ಪಂಪಭಾರತ', ಆದಿಮಾರಣ, ಮೊನ್ನನ 'ಶಾಂತಿಮರಾಣ', 'ಭುವನ್ಯಕರಾಮಾಭ್ಯಾದಯಂ', ನಾಗವರ್ಣನ ಕನಾರ್ಚಕ ಕಾದಂಬರಿ ರನ್ನನ ಸಾಹಸಭೀಮವಿಜಯಂ, ಅಜಿತಮರಾಣ, ಶಾಂತಿನಾಭಮರಾಣ ಸುಕುಮಾರ ಚರಿತಂ ನಾಗಚಂದ್ರನ ಮಲ್ಲಿನಾಧಮರಾಣ, 'ರಾಮಚಂದ್ರ ಚರಿತಮರಾಣ', ನಯಸೇನನ 'ಧರ್ಮಾಘ್ಯತಂ' ಜನ್ಮನ 'ಅನಂತನಾಧ ಮರಾಣಂ', 'ಯಶೋಧರ ಚರಿತಂ', ಅಂಡಯ್ಯನ 'ಕಿಂಗ್ರಸ ಕಾವ್ಯ' ಇಂತಹ ಚಂಪೂ ಕಾವ್ಯದ ಪ್ರಮುಖ ರತ್ನಗಳನ್ನು ದಾಟಿದರೆ ಶ್ರೀಷ್ಟ ವಚನಕಾರರಾದ ಜೀವರ ದಾಸಿಮಯ್ಯ, ಅಣ್ಣ ಬಸವಣ್ಣನವರು, ಅಲ್ಲಿಮ ಪ್ರಭುದೇವರು, ಸೋನ್ನಲಗಿ ಸಿದ್ಧರಾಮರು ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯರು ಹಾಗೆಯೇ ರಗಳಿಕೆ ಹಿರಿಹರ ಷಟ್ಕಿಕಾರರಾದ ರಾಘವಾಂಕ, ಚಾಮರಸ ಕೇರಣಕಾರರಾದ ಮರಂದರದಾಸರು, ವ್ಯಾಸರಾಯರು, ಕನಕದಾಸರು ಮತ್ತು ತತ್ತ್ವಪದಕಾರರಾದ ಶಿಶುನಾಳ ಶರಿಫರು ನಿಜಗಂಗಾ ಶಿವಯೋಗಿಗಳು ಹೀಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮೂರ್ವ ಹಳಗನ್ನಡದಿಂದ ಹಳಗನ್ನಡ ನಡುಗನ್ನಡ ನಡುಗನ್ನಡದಿಂದ ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಹೊರಳುತ್ತದೆ.

ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಹಳಗನ್ನಡದಿಂದ ದೂರ ಸರಿದು ಹೊಸಗನ್ನಡಕ್ಕೆ ಲಗ್ಗಿಯಟ್ಟಿದ್ದು ಸಂತೋಷವೇನಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇಂದು ಹಳಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಓದಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಷ್ಟಕರವಂದು ದೂರಸರಿಸುತ್ತಿರುವುದು ವಿವರ್ಯಾ ಸವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಪ್ರಾಚೀನ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ವಲೋಕಿಸಿದಾಗ, ಗುಣಗಾತ್ರಗಳ ಮಹತ್ವ ಬ್ರಹ್ಮತ್ವಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಿರುವ ಕೃತಿಗಳಿಂದರೆ ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗ. ವದ್ವಾರಾಧನೆ ಮತ್ತು ಚಂಪೂ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಮುಖ ಕೃತಿಗಳು ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ವದ್ವಾರಾಧನಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಪಂಪನಿಂದ ಮೊದಲೆಗೂಂಡ ಕನ್ನಡದ ಕೃತಿಗಳು ಚಂಪೂ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ನಿಂತಿವೆ. ಪಂಡಿತ ಮಂಡಳಿಗೆ ಮೆಂಜುಗಿಯಾಗಿ ರಾಜಾಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ರಾರಾಜಿಸಿ ರಂಜಿಸಿ ಕಾವ್ಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಧರ್ಮಸಾಮಾಜಿಕಗಳನ್ನು ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಿದ ಕೃತಿಗಳಿಂದರೆ ಚಂಪೂ ಶೈಲಿಯ ಕೃತಿಗಳು. ಚಂಪೂ ಎಂಬುದು ಪ್ರಾಚೀನಪೂರ್ವ, ಪ್ರಸಿದ್ಧಪೂರ್ವ ಆದ ಒಂದು ಭಾರತೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರ ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಇತಿಹಾಸವುಳ್ಳ ಮತ್ತು ಮುಂದಯು ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳು ನಿಲ್ಲಬಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಉತ್ಪಾದಿಸಿತ್ತು ಸ್ವಷ್ಟಿಗೆ ಮಾಡುವುವಾಗಿ ನಿಂತಿದೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಜ್ಯೇಂದ್ರಿಯಿಗಳು ಈ ಪ್ರಕಾರವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡು, ಸುಸಮರ್ಥವಾಗಿ ದೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಉತ್ತಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಗ್ರಂಥಗಳಿರುವ ಸೇರಿದ್ದನ್ನು ಚಂಪೂಕಾವ್ಯವಂದು ಕರೆದರು. 'ದಂಡಿ' ತನ್ನ 'ಕಾವ್ಯದರ್ಶನ' ಎಂಬ ಅಲಂಕಾರ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ 'ಗ್ರಂಥ ಪದ್ಯಂ ಚ ಮಿಶ್ರಂಚ ಕಾವ್ಯಂ' ಎಂದು ಕರೆದಿರುವನು. ಭೋಜರಾಜನು ಚಂಪೂರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುವನು.

ಗದ್ಯಾನುಬಂಧ ರಸಮಿಶರತ ಪದ್ಯ ಸೂತ್ರ
ಹೃದ್ಯಾಂಶಿ ವಾದ್ಯಕಲೆಯೂ ಕಲಿತೇವ ಗೀತಿ
ತಸ್ಯಾದ್ವಾತು ಕವಿಮಾರ್ಗಜ್ಞಾಂ ಸುಖಾಯ
ಚಂಪೂ ಪ್ರಬಂಧ ರಚನೆ ರಸನಾ ಮದೀಯಾ

ಗದ್ಯಬಂಧದ ರಸದೊಡನೆ ಮಿಶ್ರಿತವಾದ ಪದ್ಯಸೂತ್ರೀಯ ವಾದ್ಯದೊಡನೆ ಬೆರೆತ ಗಾನದಂತೆಯೇ ಹೃದ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನನ್ನ ನಾಲಗೆಯು ಚಂಪೂ ಪ್ರಬಂಧದ ರಚನೆಯಿಂದ ಕವಿಮಾರ್ಗದ ಪಯಣಿಗರಿಗೆ ಸುಖಿವನ್ನುಂಟುಮಾಡಲೆ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟರು. ಹಾಗೆಯೇ ಮತ್ತಿಬ್ಬರು ಕವಿಗಳು ಹೇಳುವ ರೀತಿ ಚಂಪೂವಿನ ಗದ್ಯಪದ್ಯಗಳ ಮಿಶ್ರಣವು ಜೀನು ಮತ್ತು ದ್ವಾಕ್ಷಿಗಳ ಮಿಶ್ರಣದಂತೆ ಅತ್ಯಂತ